

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Войчишена Ю.В., здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Клименко Т.А.

*Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Актуальність сучасних досліджень тенденцій розвитку промислового сектору економіки обумовлена поглибленням конкуренції на ринку промислових товарів унаслідок запровадження зони вільної торгівлі (ЗВТ) між Україною та ЄС. У зв'язку з вступом України до СОТ та ЄС, першочерговим завданням є підтягування харчової та переробної промисловості до світового рівня. Проблема вітчизняного продовольства повинна бути пріоритетною, потрібна корінна реконструкція переробних підприємств, харчових галузей, оснащення їх сучасною технікою, створення принципово нових, енергетично вигідних, екологічно безпечних технологій, що забезпечують глибоку комплексну безвідхідну переробку сільськогосподарської сировини і виробництво харчових продуктів високої якості.

Однак на сучасному етапі розвитку ринкових відносин вітчизняна переробна промисловість не може забезпечити вирішення цих складних завдань в повній мірі з огляду на дії різних факторів і існуючих бар'єрів, що обмежують виробничо-економічний потенціал підприємств переробної галузі. За період проведення ринкових реформ виробництво продукції агропромислового комплексу скоротилося майже вдвічі, в сільському господарстві та переробної промисловості відповідно більш ніж на 40 відсотків. Різкий спад виробництва в рослинництві й тваринництві поставив підприємства переробної промисловості в режим

сировинного дефіциту. Розвиток переробної промисловості визначає стан усього народного господарства, рівень продовольчої безпеки регіону і країни в цілому, соціально-економічну обстановку в суспільстві. Але виникають проблеми досить таки суперечливі й в достатній мірі не вивчені, а перспективні напрямки розвитку потребують систематизації та представляють особливий інтерес. Розвиток переробної промисловості у 2018 р. відбувався під впливом низки позитивних та негативних чинників.

Позитивну роль відігравали наступні чинники:

- активізація інвестиційних процесів;
- реалізація програм модернізації технологічних потужностей;
- зростання кредитної підтримки розвитку промисловості – обсяг кредитів, наданих підприємствам переробної промисловості. Водночас відбувається поліпшення цільової структури наданих кредитних ресурсів;
- часткове зняття обмежень і заборон на ввезення молочної продукції до Росії;
- значне розширення моделей кредитування та придбання непродовольчих товарів довгострокового використання;
- стабільне підвищення доходів населення.

Негативними чинниками розвитку переробної промисловості у 2018 році стали:

- обмеженість сировинного забезпечення підприємств переробної промисловості, зокрема – внаслідок низького врожаю;
- зростання вартості сировинних ресурсів на світовому ринку, зокрема енергетичних ресурсів (нафти й газу);
- зростання витрат підприємств внаслідок зростання вартості газу, збільшення транспортних витрат внаслідок підвищення тарифів на транспортні перевезення, подаль-

шого підвищення рівня заробітної плати найманих працівників;

– як наслідок вищенаведеного, високі темпи зростання оптових цін при виробництві харчових продуктів.

Обсяг реалізації інноваційної продукції залежить від інноваційних витрат, але ці фінансові потоки є, як правило, різночасовими. Динаміка даного показника протягом останніх п'яти років свідчить про нестабільний характер коливань.

Стабільна робота переробних підприємств сприяла підвищенню довіри сільськогосподарських товаровиробників до них, як до великих закупівельників сільськогосподарської продукції, що, в свою чергу, зумовило збільшення частки сільськогосподарської сировини, яку переробні підприємства закуповують безпосередньо у виробників.

Отже, сучасні умови розвитку економіки країни в цілому висунули низку завдань та заходів, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності переробної промисловості України, мінімізацію негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загроз для її зростання, серед яких:

– визначення пріоритетних напрямків технологічного розвитку;

– розробка Концепції технологічної модернізації промисловості, виокремлення в ній чітких принципів, критеріїв, напрямів та механізмів використання ресурсів на інноваційне оновлення технологій;

– розробка механізму митного стимулювання інноваційних виробництв, зокрема шляхом зниження ставок митного тарифу для ввезення інвестиційного обладнання, що не виробляється в Україні, або параметри якого є значно вищими, ніж у вітчизняних аналогів;

– формування системи спеціалізованого рефінансування комерційних банків під надання довгострокових

кредитів для закупівлі інвестиційного обладнання та інноваційної техніки;

- запровадження диференційованого оподаткування операцій комерційних банків шляхом зниження ставки оподаткування для довгострокового кредитування високо-технологічних проектів;

- удосконалення механізму підтримки експорту шляхом спрощення й прискорення митних процедур, оптимізації механізму відшкодування ПДВ, вдосконалення страхового законодавства;

- запровадження пільгового режиму здійснення інноваційної діяльності;

- податкове та амортизаційне преміювання ресурсозбереження;

- перехід на програмно-цільовий характер реалізації комплексу інвестиційних проектів, фінансованих державним бюджетом, спрямованих насамперед на технологічне оновлення виробництв і розвиток інновацій;

- удосконалення національної системи стандартизації та сертифікації, наближення її до світових норм, поетапне впровадження в Україні технічних регламентів ЄС та промислово розвинених держав-членів СОТ.

Лише комплексне вирішення цих питань дозволить Україні сформувати високорозвинену переробну промисловість агропромислового комплексу, забезпечити власну продовольчу безпеку, підвищити конкурентоспроможність вітчизняних харчових продуктів на внутрішньому та зовнішньому ринках, усуне бар'єри на шляху просування продукції переробки сільськогосподарської сировини на нові європейські та світові ринки збуту.

Перелік посилань:

1. Петрович Й.М. Економіка виробничого підприємництва. Київ : Знання, 2001. 120 с.

2. Економіка підприємства: пошук шляхів розвитку : посібник. Київ : МАУП, 2005. 80 с.